

Milyen regisztrációs számmal vagy OKJ szakmai végzettséget tanúsító bizonyítvánnyal kell rendelkeznie a villamos berendezések teljes körű felülvizsgálatait végző személynek?

A létesítmények villamos berendezéseinek vizsgálati szempontjai:

- áramütés elleni védelem felülvizsgálata (érintésvédelem),
- erősáramú villamos berendezések szabványos állapotának felülvizsgálata (tűzvédelemi szempont),
- villámvédelmi berendezések felülvizsgálata.

A felülvizsgálatok jellege szerint lehet:

- a villamos hálózatra kapcsolást megelőző új létesítmények, vagy a már korábban létesített meglévő berendezések bővítése, átalakítása és javítása utáni felülvizsgálat,
- rendszeresen ismétlődő, időszakos felülvizsgálat (üzemelő berendezések üzem közbeni állapotának ellenőrzésére szolgáló felülvizsgálata)

A berendezések vizsgálati kötelezettségét, a vizsgálatokat végző személy képzetségi követelményeit jogszabályok írják elő, a felülvizsgálatok szakmai követelményeit szabványkövetelmények határozzák meg.

A felülvizsgálatok végzéséhez szükséges alap szakmai előképzettség:

Villanszerelő, vagy középfokú, vagy felsőfokú **erősáramú** végzettség.

- Az érintésvédelem szerelői ellenőrzéséhez elegendő az alapvégzettség,
- Szabványossági felülvizsgálatok elvégzéséhez - amely minden esetben tartalmazza a szemrevételezéses szerelői ellenőrzéseket, valamint a villamos méréseket, azok kiértékelését és a minősítést - minden esetben további kiegészítő szakképesítések megszerzése szükséges.

21/2010. (V.14.) NGFM rendelet 1. § (1) szerint:

A rendelet mellékletében meghatározott tevékenységek csak az ott megjelölt képesítéssel, szaktanfolyami képzettség birtokában végezhetők.

2010. május 16. előtt az **5/1997. (III.5.) IKIM rendelet** volt-e témakör hatályos jogszabálya.

A **15/2008. (VIII.13.) SZMM rendelet** határozza meg részletesen a szociális és munkaügyi miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések – így a villanszerelő szakképesítés és a ráépülő kiegészítő felülvizsgáló képesítések – szakmai és vizsgakövetelményeit.

A **9/2008. (II.22.) ÖTM** rendelettel kiadott **Országos Tűzvédelmi Szabályzat** 3. rész I. fejezetének 1.4. pontja is előírja, hogy az erősáramú villamos berendezések felülvizsgálatát **erősáramú villamos berendezések felülvizsgálója** szakképzettségű személy végezheti.

Ezen kívül az „A” és a „B” tűzveszélyességű osztályba sorolt helyiségek és szabadterek (robbanásveszélyes térségek) vizsgálatához a sújtólég- és robbanásbiztos villamosberendezés-kezelői szakképesítés is szükséges.

Az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárás rendjéről szóló **133/2010. (IV.22.) Korm. rendelet** 1. melléklete tartalmazza a 2010. évi Országos Képzési Jegyzéket (OKJ).

Az első ellenőrzés és az időszakos ellenőrzés keretében végzett mindhárom féle szabványossági felülvizsgálat végzését és abban az érdemi munka folytatását csak olyan személy végezheti, aki a fent idézett rendeletek szerinti külön szakképzettséggel rendelkezik.

A **8/1981. (XII.27.) IpM** rendelettel kiadott **KLÉSZ** hatálya alá tartozó létesítmények az érintésvédelem első ellenőrzésén túlmenően időszakos ellenőrzésként (legritkábban) hat évenkénti szerelői ellenőrzést kell végezni, amely vizsgálatához legalább villanyszerelő szakképzettségű személy szükséges.

Milyen regisztrációs számmal vagy OKJ szakmai végzettséget tanúsító bizonyítvánnyal kell rendelkeznie a felülvizsgáló személynek?

Régebben az Állami Energetikai és Energiabiztonságtechnikai Hivatal szervezte a tanfolyamokat és végezte a vizsgáztatásokat, állította ki az okleveleket, amelyekről nyilvántartást vezetett.

Ma már több oktatási intézmény végzi a felülvizsgálók képzését és a vizsgáztatásokat. Minden intézmény saját maga tartja nyilván a kiadott bizonyítványokat.

A **9/2008. (VI. 28.) SZMM** rendelet 3. számú melléklete sorolja fel azokat az oktatási intézményeket, amelyek 2012. június 30-ig vannak feljogosítva iskolarendszeren kívüli szakmai oktatás, illetve vizsga szervezésére.

Az eredményes vizsgát tanúsító oklevélnek egyéni azonosító számmal kell rendelkeznie, tartalmaznia kell a kiállító intézmény megnevezését, a vizsgázó személyi adatait, a szakképzettség egyértelmű megnevezését és a vizsga eredményes letételét kell igazolnia a felhatalmazott vizsgáztatók vagy intézményvezetők aláírásával és pecsétjével.

Az OKJ 1993. évi bevezetésével a vizsgabizonyítványokban mindig feltüntetik az adott képzésre vonatkozó OKJ-számot. Minden oktatási intézmény felel az általa kiállított oklevelek helyességéért, valódiságáért. Kétség esetén az oklevelet kiállító intézményt kell megkeresni az oklevél azonosítására.

A vizsgabizonyítványok érvényessége:

Az oklevelek érvényességét mindig a bennük feltüntetett időtartam határozza meg. Régebben kiállított bizonyítványok esetében ez **5 év**, majd később **10 év** volt, de az érintésvédelmi bizonyítványokba nem írtak időt. A lejáratú határidő nélküli bizonyítványokat, vagy az esetleg „Érvényes visszavonásig” szöveggel megjelölteket érvényesnek kell tekinteni.

A lejárt határidejű oklevelek érvényüket veszítik, a tulajdonosuk ilyen értelemben nem tekinthető szakképzettnek, nekik újból kell vizsgázniuk, új érvényes oklevelet kell szerezniük, ha a felülvizsgálatokat továbbra is végezni szeretnék.

A **21/2010. (V. 14.) NFGM** r. rendelkezései nem érintik a rendelet hatályba lépését megelőzően hatályban lévő jogszabályok alapján elismert képesítések, illetve a megszerzett szakképesítést tanúsító bizonyítványok érvényességét, vagy alkalmazhatóságát (r.2§), hasonlóan az előzőekhez a **133/2010. (IV.22.) Korm. r.** 8. § (1) bekezdése is kimondja, hogy a rendelet nem érinti a hatályba lépést megelőzően megkezdett szakképzés eredményes befejezését követő szakmai vizsgán kiadott bizonyítványok érvényességét.

A vizsgakötelezettséget előíró hatályos jogszabályok:

191/2009. (IX.15.) Korm. rendelet az építőipari kivitelezési tevékenységről //módosította a 182/2010.(V.14.) Korm. r//. A rendelet 33. § (2) bek. e) pont írja elő a villamos berendezések első felülvizsgálatáról szóló minősítő irat meglétét.

9/2008.(II.22.) ÖTM rendelet az Országos Tűzvédelmi Szabályzat (OTSZ) kiadásáról. A rendelet 5. rész II. fejezet 17. és 18. pontjai írják elő a létesítmények villamos berendezéseinek szabványos állapotának tűzvédelmi szempontból való rendszeres felülvizsgálatát a tűzveszélyességi osztályba sorolástól függően 3-6-9 évenként.

14/2004.(IV.19.) FMM rendelet a munkaeszközök és használatuk biztonsági és egészségi követelményeinek minimális szintjéről. A rendelet 5/A §-a írja elő az érintésvédelem első és időszakos ismétlődő szabványossági felülvizsgálatát.

8/1981.(XII.27.) IpM rendelet a Kommunális- és Lakóépületek Érintésvédelmi Szabályzatáról (KLÉSZ). A rendelet hatálya alá tartozó létesítményekre vonatkozóan a 28. § írja elő az érintésvédelem első ellenőrzését követően az időszakos ellenőrzést „szerelői ellenőrzés szintjén” hatévenként.

A felülvizsgálatok műszaki tartalmát meghatározó szabványok:

MSZ 2364/MSZ HD 60364 sorozat: kisfeszültségű villamos berendezések

MSZ HD 60364-4-41:2007. - Áramütés ellen védelem

MSZ HD 60364-6:2007. –ellenőrzés

MSZ 60079 sorozat Robbanóképes gázközegek

MSZ 61140 Áramütés elleni védelem

MSZ 1585:2009. Villamos berendezések üzemeltetése

MSZ 5851 sorozat Érintésvédelmi vizsgálati módszerek

MSZ 4852:1977. Villamos berendezések szigetelési ellenállásának mérése

MSZ 10900:2009. Kisfeszültségű villamos berendezések időszakos ellenőrzése

MSZ EN 50164 sorozat: Villámvédelmi berendezés elemei

MSZ EN 61340 sorozat: Elektrosztatika

MSZ EN 62305 sorozat: Villámvédelem

MSZ 16040 sorozat: Sztatikus feltöltődések

Forrás: Elektrotechnika 2010. 07-08.

Fekete József

OMMF munkavédelmi tanácsadó